การประชุมวันอนามัยสิ่งแวดล้อมไทย ปี ๒๕๖๑

การอภิปราย

“ถอดรหัสเมืองต้นแบบ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

วันจันทร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

ผู้ร่วมการอภิปราย

๑. ดร.ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒. นายถาวร จิรพัฒนโสภณ รองนายกเทศมนตรีนครภูเก็ต
๓. นางละอองพรรณ กำเนิดสิงห์
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองตาคลี
๔. นายประสงค์ เหล็กกล้า นายกเทศมนตรีตำบลบ้านสาง

ผู้ดำเนินการอภิปราย อาจารย์สัญชัย สูติพันธ์วิหาร มหาวิทยาลัยมหิดล

ประเด็นสำคัญ (Key message of the session)

๑. การพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน

การพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน เป็น “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถของคนรุ่นต่อไปในอนาคต” โดยกรอบการพัฒนาเมืองในบริบทสากล ได้แก่ ความน่าอยู่ ความคงอยู่ได้ของเมือง ความเท่าเทียม/เมืองสำหรับทุกคน การปกครองเมืองในรูปแบบการกระจายอำนาจ และเมืองยั่งยืนหรือเมืองพลวัตรที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

๒. ตัวอย่างความสำเร็จเมืองต้นแบบ

๒.๑ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

การพัฒนาเมืองที่มีจุดเปลี่ยนจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ดีบุก สู่การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวนั้น ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จึงนำมาซึ่งการกำหนดนโยบายและเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม สร้างระบบเพื่อเตรียมการรองรับได้อย่างทั่วถึงและทันท่วงที รวมทั้งคำนึงถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ถอดรหัสความเป็นเมืองต้นแบบ ดังนี้ ๑) ใช้บทเรียนจากการพัฒนาในอดีตสู่ปัจจุบัน และหาทางเลือกเพื่อกำหนดความเป็นเมืองในอนาคต ๒) ค้นหาจุดแข็ง ตัวตน อัตลักษณ์ของตนเอง ๓) มีวิสัยทัศน์

ปัจจัยความสำเร็จ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

๒.๒ เทศบาลเมืองตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

กำหนดวิสัยทัศน์ “ตาคลีเมืองแห่งความสุข” และมุ่งมั่นให้เป็น “ตาคลีเมืองน่าอยู่” บริหารงานตามแผนพัฒนาเทศบาล โดยมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่โดดเด่น ได้แก่ การจัดการขยะครบวงจร และการจัดการน้ำประปาดื่มได้

ถอดรหัสความเป็นเมืองต้นแบบ ดังนี้ ๑) ผู้บริหารให้ความสำคัญ มีนโยบาย มีความมุ่งมั่น ๒) มีวิสัยทัศน์ มีแผน และมีเป้าหมาย และ ๓) แปลงแผนสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยความสำเร็จ ผู้บริหารมีนโยบายชัดเจน สนับสนุนผลักดัน บูรณาการระหว่างหน่วยงานภายใน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ๕ ร (ร่วมรับรู้ ร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมดูแลรักษา)

๒.๓ เทศบาลตำบลบ้านสาง จังหวัดพะเยา

จากปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ความแห้งแล้ง ปัญหาขยะและน้ำเสีย ประกอบกับเทศบาลมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทรัพยากร รวมทั้งองค์ความรู้ ทำให้เทศบาลแสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม เช่น ปรับเปลี่ยนวิถีจากการปลูกข้าวโพดซึ่งมีการใช้สารเคมี มาปลูกไผ่เพื่อแปรรูป ส่งเสริมกิจกรรมคัดแยกขยะผ่านกองทุนสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหาน้ำเสียโดยสร้างระบบบำบัดน้ำเสียโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์

ถอดรหัสความเป็นเมืองต้นแบบ ดังนี้ ๑) มองเห็นปัญหาและมองปัญหาให้เป็นโอกาส ๒) มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ๓) มีการเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ)

ปัจจัยความสำเร็จ การมีส่วนร่วม และสร้างความมั่นใจให้ประชาชน โดยผู้นำลงมือทำก่อน

๓. บทสรุปการเป็นเมืองต้นแบบ ประกอบด้วย ก.ไก่ ถึง ช.ช้าง

ก. การมีส่วนร่วม
ข. ข้อมูลข่าวสาร
ค. ความรู้และเครือข่าย
ง. งบประมาณ (ไม่สำคัญแต่จำเป็น)
จ. ใจ (ใช้ใจในการทำงาน)
ฉ. ฉับไว (ทำงานด้วยความฉับไว พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส)
ช. ชัยชนะ